

Aeroseum

GUIDA DIG SJÄLV GENOM BERGET.

VÄLKOMMEN TILL AEROSEUM.

Med denna numrerade objektinformation kan du få en bättre information om de föremål som du möter på din vandring genom Aeroseum.

HISTORIK.

Kungliga Göta Flygflottilj F9 sattes upp 1940. Genast startade bygget av en bergshangar som stod klar 1942 och mätte en yta på 8000m².

Detta var världsunikt. När sedan freden kom 1945 såg man verkan av kärnvapeneffekten och började planera för att bygga en hangar nedsprängd i berg. Starten av bygget "Nya berget" blev 1950 och 1955 stod det klart för invigning. Storleken på utrymmet blev 22000m². Tre gånger ytan på Nya Ullevi som jämförelse. Tystnadsplikt råder för alla inblandade under byggnationen och man lyckades att hålla sekretessen fram till 1998 då försvaret ämnade lägga ner verksamheten i berget. Vid den tiden 1998 hade F9 sedan länge varit nedlagt. Verksamheten var mellan 1940-1969.

Du befinner dig nu i Östra tunneln som var den vanligaste nedfarten efter flyguppdrag. Det du ser bakom dig i en blå färg är själva portarna. Dom rullar på en räls från varandra. Tjockleken på vardera port är 70 cm och vikten är ca 70 ton vardera. Detta för att skydda mot tryckvågen från ett kärnvapen. Draperiet du såg på utsidan skulle vid anfall dras ihop och skydda mot radioaktivt nedfall. Efter anfallet skulle det spolas av och allt var som vanligt igen. Vi vet lite mera idag!

NUMRERADE OBJEKT.

Vid varje objekt står ett nummer. Finns en info skylt vid objektet lämnas ingen ytterligare information här. På din vänstra sida finns div. utrymmen på din väg ner i berget. Där kan du se en tavla med div händelser från "kalla kriget" samt ett rum där man med foto kan se hur man byggde denna hangar. Här finns också vandrande utställningar. Ej spec. här.

1. *J 29F "Flygande Tunnan"*
2. *J 35J Draken, första Svenska flygplanet som kunde passera ljudvallen i planflykt.*
3. *Allt skulle skötas i berget, därför byggde man in bränsletankar i berget som rymde 1 250 000 liter jetbränsle. Men när Räddningstjänst fick vetskap om detta förbjöds denna hantering, så det har aldrig tankats några flygplan inne i berget. De tankades vid flygplanplattan.*
4. *AJSH 37 Viggen.*
5. *Div. startaggregat för flygplan och helikoptrar.*
6. *Helikopter Hkp 2 Alouette II*
7. *Helikopter Hkp 3C Agusta Bell 204B "Huey"*
8. *Helikopter Hkp 6 Agusta Bell 206 Jet Ranger.*
9. *Helikopter MBB BO-105 Hkp 9A utrustad för att bekämpa pansarfordon.*
10. *Helikopter MBB BO 105 Hkp 9A utan spec. utrustning.*
11. *Bandvagn, renoverad av Aeroseums volontärer.*
12. *SAAB 99 Friktionsbil för mätning av friktion på flygplatsens bansystem.*
13. *Innanför dessa rutor satt bergschefen "bergakungen" som kontrollerade alla rörelser i berget.*
14. *Du har nu kommit ner i själva hangardelen. Du befinner dig ca 30 meter under bergets topp. Du kan se havsnivån på strecket på väggen.*
15. *På vändskivan på golvet ställdes flygplanen och med ett "spett" och handkraft vreds planet runt i den riktningen det skulle in.*

Framför dig ser du tre stycken flygplansstolar. En är en katapultstol och de övriga är raketstolar. I taket hänger en modell av SAAB J 21 (första Svenska flygplanet med katapultstol) som fanns här på F9 men aldrig i detta berg.

Till vänster ser du en J 35 Draken och den är du välkommen att provsitta. Längre in i "skeppet" ser du en Cessna F 337G Skymaster som tillhört Kustbevakningen. Den har två motorer. En skjuter på och en drar. Längre in ser du en modell av en helikopter med en räddningsvinch. Här vinchar vi upp barn som är på besök. I fonden ser du flera snurrande rotorerna på helikoptermodeller. Dessa medverkade i en uppsättning på Operan med namn Miss Saigon. Här står även en Agusta Bell 204B (Hkp 3B)

16. *När du lämnar detta skepp och svänger till vänster ser du en Hkp 2 Alouette II som tidigare tjänstgjort på Jagaren Småland.*

- 17. Bofors 20mm Automatkanon samt Bofors 40 mm Automatkanon**
- 18. Sjömålsrobot 08 (Detta exemplar kommer ifrån Kustartilleriet)**
- 19. J 32 Lansen.**
- 20. Simulatorhall.**
- 21. Utställningsområde**
- 22. Helikopter Hkp 4**
- 23. I detta skepp ser du en Sk 12 Focke Wulf Fw-44 Stieglitz en Thulin typ A Replika samt en De Havilland DH-60 GIII Moth Major.**
- 24. Västra röret. Här stod man i regel i högsta beredskap. Flygförarna satt fastspända i planet i 2 timmarspass med en starttruck kopplad framför sig. Det tog inte många minuter från startsignal tills planet var i luften.**
- 25. Detta skepp används av Veteranflygsällskapet. Sommartid är det ganska tomt här, men på höst och vinter finns det gott om objekt här.**
- 26. Nu har du kommit fram till Kaféterian och här kan du ta en paus med Kaffe och div. tilltugg. Här finns även DVD samt böcker om flyg att köpa.**

Efter kaffepaus går du ut och hamnar i ett lekområde för barn. Rakt fram har du en AJ37 Viggen som du är välkommen att provsitta. Vid sidan av den finner du div. radarkoner som sitter i flygplanen samt ett flertal motorer.
- 27. Motor RM 8B till Jakt-Viggen (JA 37).**
- 28. Rolls Royce Avon RA 7 R Motor till Lansen**
- 29. Rolls Royce Avon RM 6 Motor tillverkad på licens av Volvo Flygmotor.**
- 30. Stal Laval Dovert RM 4 ursprungsmotor som var ämnad för Lansen.**
- 31. J 35F-2 Draken. Välkommen att provsitta och känna på en stridspilots arbetsplats.**

AEROSEUM.

Stiftelsen Aerozeum startades 1999 efter en idé av Roger Eliasson.

Aerozeum är ett upplevelsebaserat flygaktivitetscenter där man skall kunna uppleva miljön och känslan av flygande farkoster med alla sina sinnen.

Vi vill stimulera barns och ungdomars intresse för naturvetenskapliga ämnen för teknik och vi samarbetar med ett flertal utbildningssamordnare.

Familjer kan tillbringa en underhållande och spännande dag i en anläggning som tidigare varit topphemlig.

Aerozeum tackar för ditt besök och hoppas att det varit givande och önskar Dig välkommen tillbaka.

Om du har några förslag eller synpunkter på hur vi kan förbättra oss och vår verksamhet, skriv ner dessa i besöksloggaren vid Entrén. Tack.

